

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 8881-05-18 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

בפני כבוד השופט עודד שחם

מבקשים הממונה על ההגבלים העסקיים

על ידי מ' מיארה, עו"ד, וע' מעוז, עו"ד

נגד

משיבים תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ

על ידי ט' אייל בוגר, עו"ד, ונ' בן שטרית, עו"ד

החלטה

- 1
- 2 בפני בקשה לאישור צו מוסכם לפי סעיף 50 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח – 1988.
- 3 1. הצו המוסכם מתייחס לשלושה הסדרים כובלים, מאוגוסט 2008, מאי ויולי 2011, וחג
- 4 שבועות של שנת 2011. על פי המוסכם, תודה המשיבה, תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת
- 5 חקלאית בישראל בע"מ (להלן – תנובה) בהסדרים האמורים; תשלם סכום של 25 מיליון ₪
- 6 שיועבר לצרכנים של שופרסל בע"מ ומגה קמעונאות בע"מ; ושני נושאי משרה לשעבר
- 7 בתנובה ישלמו כל אחד קנס בסך של 75,000 ₪ לאוצר המדינה.
- 8 2. לאחר שנתתי דעתי לכלל הנתונים העולים מן הבקשה, ומכתב טענות שהגישה תנובה,
- 9 החלטתי לאשר את הצו המוסכם. בעשותי כן, הבאתי בחשבון, בין היתר, את השיקולים הבאים:
- 10 מדיניות האכיפה ביחס להסדרים כובלים אנכיים (ככלל, הטלת עיצום כספי), המהווים את
- 11 עיקר המעשים המיוחסים לתנובה; אי האפשרות המעשית להטיל עיצום כספי בנסיבות העניין;
- 12 נטילת אחריות על ידי תנובה, אשר בתורה יש בה כדי לסייע בהגשת תובענה ייצוגית בעניין;
- 13 שיעורו המשמעותי של הסכום אשר תנובה הסכימה לשלם (25 מיליון ₪), אשר צפוי כי יגיע
- 14 ישירות לכיסם של הצרכנים, בלא צורך להוכחת נזק מצידם של אלה; חלוף הזמן הממשי מאז

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 8881-05-18 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 האירועים ומאז נפתחה החקירה בגינם; שיעורם המשמעותי של הסכומים הצפויים להשתלם
- 2 על ידי המנהלים, אשר אינם עובדים עוד בתנובה (אחד מן העובדים בדרג נמוך משמעותי
- 3 ממנכ"ל החברה); הצורך בהקצאה יעילה של משאבים מוגבלים, הנוגעים לניהול התדיינות,
- 4 אשר צפויה להיות מורכבת ביותר בהתחשב בהיקפים הגדולים של החומר שנאסף, בחלוף הזמן
- 5 הנזכר, ובסוגיות שהיו צפויות להתברר, המושפעות מכך שמדובר בעיקרו של דבר להסדרים
- 6 כובלים אנכיים.
- 7 3. נתתי דעתי גם לשיקולים, הפועלים כנגד היענות לבקשה. בגדר זה, נדרשתי לכך, שבמסגרת
- 8 ההסדר הכובל השלישי, קיים אלמנט אופקי. הבאתי בחשבון את העובדה, שתנובה יזמה חלק
- 9 מן ההסדרים, ואף בניגוד לצו מוסכם, לו הייתה צד. תנובה אף הורשעה במסגרת הליך משפטי
- 10 קודם, אם כי הליך זה הסתיים לפני שנים לא מעטות (ראו ע"פ 845/02 מדינת ישראל נ'
- 11 תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית לישראל בע"מ, פ"ד סב(3) 307
- 12 (2007)). אחד מן העובדים שימש כממונה על אכיפת הצו, אשר הופר על ידי תנובה. גם
- 13 בהתחשב בכל אלה, שיקול הדעת העומד ביסוד הצו המוסכם סביר, ומשכך, יש לאשרו.
- 14 4. נתתי דעתי גם לטענות שעלו במסגרת התנגדות שהוגשה על ידי פרופ' ירון זליכה (להלן –
- 15 המתנגד). לא מצאתי, כי יש בטענות אלה כדי להביא לדחיית הבקשה. אפרט.
- 16 5. אשר לטענות כי מדובר בהסדר מקל, הרי שאין בהתנגדות מענה של ממש לעמדת הממונה,
- 17 לפיה אכיפה פלילית ביחס למרבית האירועים נשוא הצו אינה עולה בקנה אחד עם מדיניות
- 18 האכיפה של רשות ההגבלים העסקיים. התשלום שהוטל על תנובה משמעותי, ומשקף שקלול
- 19 סביר של הנתונים הצריכים לעניין ובהם נטילת האחריות על ידי תנובה, על משמעויותיה;
- 20 העובדה שמדובר בסכום הגבוה ביותר שהוטל על מפר בודד; קיומה של הלימה בין הסכום
- 21 האמור ובין חומרת המעשים נשוא ההסכמה; ההתחשבות בשיקולים המותווים בדין (סעיף 50ה
- 22 לחוק ההגבלים העסקיים) בהטלת עיצום כספי, ובהם היקפי הפעילות של תנובה ומחזוריה

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 8881-05-18 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

- 1 הכספי, והפגיעה הצפויה בתחרות בשל ההסדרים נשוא הצו המוסכם; גובה התשלום שהוטל
- 2 במקרים אחרים; והיקף העיצום הכספי שהיה מוטל על תנובה, בהתחשב בכך שהשימוש
- 3 במכשיר אכיפה זה נמצא בשלביו הראשונים.
- 4 6. בהקשר זה, טען המתנגד כי גובה התשלום המוסכם אינה ממצה את הנזק הרוחבי שנגרם
- 5 לציבור כעולה מן הצו המוסכם. לטענה זו לא הונחה בשלב זה תשתית של ממש. יוער, כי
- 6 הערכת הנזק הנזכרת בהתנגדות, מתייחסת לתקופה של שנים, החורגת באופן ממשי מתקופת
- 7 ההסדר נשוא הצו המוסכם. יוער, כי גם לשיטת המתנגד, ההסדר הנוגע לגבינה לבנה 5%
- 8 (עניין בו מתמקד המתנגד) סב על אירוע בו מדובר בהורדת מחירים, ולא בהעלאתם.
- 9 7. המתנגד טען גם, כי בסכום שנקבע, אין די ליצור הרתעה, נוכח היקף המחזור של תנובה
- 10 (על פי הטענה, כ – 7.5 מליארד ₪ בשנת 2011). ברי, כי היקף המחזור אינו נתון העומד
- 11 לעצמו. כפי שהוסבר לעיל, הסכום שנקבע גבוה, ומבטא התחשבות במכלול של שיקולים
- 12 הצריכים לעניין. אין בנתון אליו מפנה המתנגד בהקשר זה, כשלעצמו, כדי להצביע על אי
- 13 סבירות, העשויה להצדיק את דחיית הבקשה שבפניי. מכל מקום, מובן כי אין בתשלום נשוא
- 14 הצו כדי לגרוע מטענות שהעלה המתנגד במסגרת בקשה שהגיש לאישור תובענה ייצוגית,
- 15 בדבר נזקים כאמור.
- 16 8. אשר לטענות לעניין אי מיצוי הדין עם נושאי משרה בתנובה, הרי שעניין זה לא פורט
- 17 בהתנגדות שהוגשה. לא למותר להזכיר, כי הצו המוסכם כולל הטלת עיצומים של שני נושאי
- 18 משרה.
- 19 9. הועלו טענות כי ההפרות נשוא הצו מהוות אינדיקציה להפרות נוספות. לעניין זה לא הונחה
- 20 תשתית, המאפשרת לייחס לו משקל של ממש.
- 21 10. המתנגד העלה טענות גם לעניין אי מסירת חומרי חקירה לעיונו. מן הבקשה שבפניי עולה,
- 22 כי עתירה שהוגשה בהקשר זה לבית המשפט הגבוה לצדק (בג"צ 8898/17 נאור נ' מ"מ

בית הדין להגבלים עסקיים ירושלים

ה"ע 8881-05-18 הממונה על ההגבלים העסקיים נ' תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ

תיק חיצוני: מספר תיק חיצוני

הממונה על ההגבלים העסקיים (נדחתה. לא הוברר גם די הצורך, כי יש בצו המוסכם כדי לפגוע במתנגד. אוסיף, כי המידע שביקש המתנגד לקבל (לאחר דין ודברים מול הרשות להגבלים עסקיים, ראו מכתבו מיום 15.11.17) מתמקד במוצרים נשוא בקשה שהגיש לאישור תובענה ייצוגית. בהקשר זה, קשה לראות בעצם הגשתה של בקשה לאישור תובענה ייצוגית נגד תנובה משום עילה מספקת למסירת המידע האמור במסגרת ההליך נשוא הבקשה שבפניי. בתובענה הייצוגית האמורה גם אין כדי לבסס פגיעה של המתנגד מן הצו, העשויה להצדיק את דחיית הבקשה שבפניי. בנסיבות אלה, אף בטענות המתנגד לעניין זה אין כדי להשפיע על תוצאת ההתדיינות.

11. מן הבקשה לאישור הצו המוסכם עולה, כי הוגשו גם התנגדויות המתייחסות לכך, שמנגנון התשלום של הסכום הנזכר לעיל מבוצע באמצעות כרטיסי אשראי. השיקולים שעמדו ביסוד המנגנון שנקבע, ובהם רצון להעביר לציבור הצרכנים תשלום בלא צורך בפעולה מצד הצרכן הזכאי (ראו פסקה 77 לבקשה), סבירים. יש גם ממש בטענת הממונה, כי התשלום בו מדובר אינו פיצוי המשולם בגין נזק קונקרטי מוכח בהיקף מוגדר שנגרם למי ממקבלי התשלום. מאליו מובן, כי אין במנגנון שנקבע כדי למנוע ממאן שהוא לתבוע את נזקיו, אם וככל שנגרמו, בתביעה אזרחית. יוצא, כי אין במנגנון שנקבע פגיעה במאן שהוא, העשויה להצדיק את דחיית הבקשה.

12. התוצאה של כל האמור היא, כי אני נעתר לבקשה, ומאשר את הצו המוסכם.

ניתנה היום, ח' אלול תשע"ח, 19 אוגוסט 2018, בהעדר הצדדים.

עודד שחם, שופט